

Projektas „OnlineHE“

Praktinės priemonės nuotoliniam mokymui integruoti aukštojo mokslo studijų programose

Aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų,
mokomosios medžiagos kūrėjų gebėjimų integruoti e.
mokymąsi į mokymo programas stiprinimas

6 modulis. Saugumas internete

Modulio apžvalga

Šio modulio tikslas – suteikti žinių apie autorių teises, susijusias su akademinė veikla, teisės aktus, kuriais siekiama skatinti švietimo veiklą, nuostatas.

Taip pat susipažinsite su asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir su dėstymu susijusiais teisiniais aspektais.

Atsakomybės ribojimas:

Šis modulis parengtas remiantis Ispanijos teisės aktais, ypač balandžio 12 d. įstatyminiu karališkuoju dekretu Nr. 1/1996, patvirtinančiu intelektinės nuosavybės teisę. Nepažeidžiant šio dokumento, jame pateikiami principai yra taikomi Europoje.

6 modulis. Saugumas internete

Turinys

Šio modulio turinys:

- **1 skyrius: INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ**
 - Samprata ir taikymas
 - Pagrindai. Pradinis taškas
 - Autorių teisės švietime
 - Autorių teisės taikomos mokymo medžiagai
 - Teisėtas naudojimas
 - Pagal komercines licencijas
 - Pagal *Creative Commons* licencijas
 - Atvirieji švietimo ištekliai (angl. *Open Educational Resources*, OER)
 - Kolektyvinio administravimo organizacijos

6 modulis. Saugumas internete

Turinys

- **1 skyrius: INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ (tęsinys)**
 - Mokymo medžiaga
 - Studijų medžiagos tipai. Teisių savininkas
 - Medžiagos ypatybės
 - Multimedija
 - Infografikai ir šablonai
 - Nuorodos
 - Tekstai
 - Geroji patirtis ir rekomendacijos
 - Atvejo analizė
 - Dažniausiai užduodami klausimai

6 modulis. Saugumas internete

Turinys

- **2 skyrius: ASMENS DUOMENŲ APSAUGA**
 - Samprata ir taikymas
 - Pagrindai
 - Vaidmuo ir atsakomybės
 - Poveikis švietimui

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Pagrindai. Pradinis taškas

Kas yra INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ?

Tai visuma **asmeninių** (moralinių) ir **turtinių** (nuosavybės) **teisių**, kurias autoriai turi į šiuos **savo sukurtus kūrinius**:

Literatūra

Menas

Mokslas

Straipsniui, knygai, brošiūrai, vaizdo įrašui, nuotraukai, grafinei medžiagai, kalbai ir net kompiuterio programai taikomos autorių teisės.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Pagrindai. Pradinis taškas

Saugomų originalių kūrinių pavyzdžiai

- knygos, brošiūros, straipsniai, spaudos leidiniai, pranešimai;
- kalbos, paskaitos, pamokslai ir kiti žodiniai kūriniai;
- muzikos kūriniai su tekstu arba be teksto;
- dramos, muzikiniai dramos, pantomimos, choreografijos ir kiti sceniniam atlikimui skirti kūriniai;
- kino filmai ir kiti audiovizualiniai kūriniai;
- skulptūros, tapybos, piešimo, grafikos darbai ir kiti dailės, taikomosios dailės kūriniai;
- architektūros ir inžinerijos darbų projektai, planai, brėžiniai, eskizai ir modeliai;
- iliustracijos, žemėlapiai, planai, eskizai ir trimačiai kūriniai, susiję su geografijos, topografijos ar tikslųjų mokslų sritimis;
- fotografijos kūriniai ir kiti analogiškais fotografijai būdais sukurti kūriniai;
- kompiuterių programos.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Pagrindai. Pradinis taškas

Kokias teises turi autoriai?

Asmeninės neturtinės teisės

- **Viešinimas** > nuspręsti, ar viešinti savo kūrinį ir kokia forma
- **Autorystė** > pripažinti autoriaus statusą
- **Neliečiamybė** > teisė į kūrinio neliečiamybę
- **Pašalinimas** > išimti kūrinį iš rinkos, atsižvelgiant į trečiųjų šalių įgytas teises

Turtinės teisės

- **Atgaminimas** > kopijų skaičius/kūrinio saugojimas laikmenoje
- **Platinimas** > viešai platinti kūrinio originalą ar jo kopijas (nuoma, pardavimas, panaudos teikimas)
- **Viešinimas** > viešai rodyti kūrinio originalą ar jo kopijas
- **Perdirbimas** > vertimas, adaptavimas ar bet koks kitas pakeitimas

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Pagrindai. Pradinis taškas

Kokie yra autorių teisių galiojimo terminai?

Laikiniai

- Visą autoriaus gyvenimą ir:
 - 70 metų po autoriaus mirties arba jo mirties paskelbimo (bendrasis terminas);
 - 80 metų autoriams, mirusiems iki 1987 gruodžio 7 d. (Ispanija);
 - jei autorių daugiau nei vienas, tai terminas pradedamas skaičiuoti po paskutiniojo iš autorių mirties.
- **Kita:** Atlikėjų teisės galioja 50 metų nuo pirmojo viešo atlikimo įrašo išleidimo arba viešo paskelbimo datos.

Dėmesio: nustatyti terminai skaičiuojami nuo sausio 1 dienos po tų metų, kada įvyko juridinis faktas.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Pagrindai. Pradinis taškas

Kokie yra autorių teisių galiojimo terminai?

Geografija

- Visos pasaulio teritorijos > Tarptautinė apsauga
- Skirtingai negu pramoninės nuosavybės teisės (prekių ženklai, patentai, pramoninis dizainas), kurios yra teritorinės, t. y. taikomos kiekvienoje šalyje, kurioje jos saugomos.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Pagrindai. Pradinis taškas

Kokie yra reikalavimai autorių teisėms?

- Berno konvencija „Apsaugai netaikomi jokie formalumai“.
- „Automatinės“ apsaugos principas.
- Autorius pripažįstamas autoriumi ir jam suteikiamos teisės nuo kūrinio sukūrimo momento©

SVARBU KŪRINĮ IŠSAUGOTI DĖL PALANKAUS SPRENDIMO ŠALIŲ GINČŲ ATVEJU.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kūrinių naudojimas internetiniuose kursuose

Kas yra laikoma kūrinio naudojimu?

- Medžiagos įkėlimas į internetinę universiteto platformą
- Medžiagos atsisiuntimas iš internetinės platformos
- El. laiškų siuntimas studentams
- Elektroninių išteklių, duomenų bazių, periodinių leidinių ir kt. naudojimas
- Kūrinių spausdinimas (elektroninių arba ne elektroninių)
- Failo atsisiuntimas iš interneto
- Failo skanavimas, kopijavimas
- Fotokopijų platinimas
- Leidimas naudoti elektroninius išteklius, pvz. duomenų bazes, periodinius leidinius.
- Filmų, scenarijų, vaizdo įrašų kaip „YouTube“, „Vimeo“ ir kt. kūrimas
- Nuotraukų, logotipų ir kt. naudojimas svetainėje

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kaip autorių teisės taikomos švietime?

- Bet kokio **autoriaus intelektualinės kūrybos rezultato** (pvz. dokumento, straipsnio, tinklaraščio įrašo, nuotraukų, infografikos, muzikos ir t.t.) publikavimui ir naudojimui auditorijoje (universitete, pristatymuose ir t.t.) reikalingas **išankstinis autoriaus arba autorių teisių savininko sutikimas**. Atkreipkite dėmesį: daugeliu atvejų autorių teises valdo leidėjai.

TAIP, VISKAM....

Ką tai reiškia?

Jei norite **naudoti trečiųjų šalių turinį**, kuriam taikomos autorių teisės, turite pasirūpinti atitinkamais tiesioginio **teisių savininko** arba trečiųjų šalių, kurios administruoja teises ir susitaria dėl licencijos sąlygų, sutikimais.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kaip autorių teisės taikomos švietime?

Tačiau....

Švietimo srityje taikomos **IŠIMTYS!!!**

Šios išimtys vadinamos... **AUTORIŲ TEISIŲ APRIBOJIM AIS**

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kokie autorių teisių apribojimai taikomi mokomajai medžiagai?

Ar galiu naudoti kitų autorių kūrinių (rašytinio, garso ar vaizdo pavidalo) **dalį** be jų sutikimo savo parengtoje mokymo medžiagoje?

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kokie autorių teisių apribojimai taikomi mokomajai medžiagai?

Atsakymas yra TAIP.

Citavimas leidžia atgaminti mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais:

- rašytiniu, garso ar vaizdo pavidalu naudojamo kūrinio dalis,
- pavienius meninio ar fotografijos pobūdžio kūrinius.

Kada:

- TIK mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais (nekomerciniais)
- Kai kūriniai jau yra pavišinti
- Naudojama cituojant arba siekiant analizuoti, komentuoti ar kritiškai vertinti
- Naudojimas yra pagrįstas
- **NURODOMAS CITATOS ŠALTINIS IR AUTORIUS**

**MES KALBAME APIE
„CITAVIMO“ APRIBOJIMUS**

Cituoiant reikia nurodyti šaltinį ir autoriaus vardą ir pavardę, jeigu jis yra nurodytas cituojamame kūrinyje. Citavimas ar kitos panašios priemonės leidžia identifikuoti atitinkamą dalį kaip konkretaus autoriaus citatą ar nuomonę.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Aktualios išimtys

Apibrėškime (rašytinių, garso ar vaizdo pavidalo) kūrinių dalis.

Berno konvencija numato viešai paskelbto kūrinio citavimo teisėtumą, jei jis atliekamas laikantis sąžiningos praktikos ir tiek, kiek jį pateisina siekiamas tikslas (Berno konvencijos 10 straipsnis).

Daugumoje teisės aktų aiškiai nurodomas tik tam tikram tikslui pasiekti būtinų teksto dalių citavimas visais atvejais, tačiau ne visuose nurodoma konkreti apimtis.

Pavyzdžiui, Argentinos teisės aktuose nurodyta, kad teksto apimtis neturėtų viršyti **tūkstančio žodžių**.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kokie autorių teisių apribojimai taikomi mokomajai medžiagai?

1. Mokymo tikslais naudojamų iliustracijų reprodukcija, platinimas ir viešas perdavimas:

- Nedidelės rašytinių, garso ar vaizdo kūrinių dalys
- Pavieniai meninio ar fotografijos pobūdžio kūriniai
- **Formaliojo švietimo** mokytojai

Kada:

- TIK mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais (nekomerciniais)
- Kai tai yra jau pavišinti kūriniai
- Naudojimas yra pagrįstas ir nekomerciniais tikslais
- **NURODOMAS ŠALTINIS IR AUTORIUS**

BE ATLYGIO

MES KALBAME APIE „ILIUSTRACIJŲ
MOKYMU“ APRIBOJIMĄ

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kokie autorių teisių apribojimai taikomi mokomajai medžiagai?

DĖMESIO!

Apribojimai netaikomi....

vadovėliams, universitetiniams leidiniams (bet kokiems leidiniams, išspausdintiems arba spausdinamiems, redaguojamiems tam, kad būtų naudojami kaip šaltiniai ar medžiaga dėstytojams ar studentams, siekiant palengvinti mokymo ar mokymosi procesą).

**MES KALBAME APIE „ILIUSTRACIJŲ
MOKYMUĮ“ APRIBOJIMĄ**

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kokie autorių teisių apribojimai taikomi mokomajai medžiagai?

DĖMESIO!

Apribojimai netaikomi, jei...

- **Dalinės kopijos platinamos** tik tos pačios institucijos, kurioje atgaminta kopija, studentams ir dėstytojams arba mokslo darbuotojams.
- Tai viešosios komunikacijos veiksmai, susiję su informacijos pateikimu **per vidinius ir uždarus tinklus, prieinamus tik tiems panaudos gavėjams arba pagal tos švietimo įstaigos siūlomą nuotolinio mokymo programą.**

MES KALBAME APIE „ILIUSTRACIJŲ MOKYMU“ APRIBOJIMĄ

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kokie autorių teisių apribojimai taikomi mokomajai medžiagai?

Ar galiu naudoti knygos skyrių arba straipsnį, t. y. didesnes dalis?

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokymo medžiagai taikomi autorių teisių apribojimai

Atsakymas yra TAIP.

Iliustracijų naudojimo apribojimas švietimo arba mokslinių tyrimų tikslais apima kopijavimo, platinimo ir viešo perdavimo veiksmus:

- Darbai ar leidiniai, kurie buvo išspausdinti arba gali būti išspausdinti.
- Apsiribojama vienu knygos skyriumi, straipsniu žurnale arba lygiaverčiu leidinio papildymu ar pratėsimu, sudarančiu 10 % viso kūrinio.
- Darbuotojų universitetų ir valstybinių mokslinių tyrimų centruose.

Kada:

- TIK mokymo ir mokslinių tyrimų tikslais (nekomerciniais)
- Jau paviėšinti kūriniai
- Naudojimas yra pagrįstas ir nekomerciniais tikslais
- **NURODOMAS ŠALTINIS IR AUTORIUS**

MOKĖJIMAS
KOLEKTYVINO
ADMINISTRAVIMO
ORGANIZACIJAI

MES KALBAME APIE APRIBOJIMĄ
ILIUSTRACIJŲ MOKYMO/MOKSLINIŲ TYRIMŲ
TIKSLAIS

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokesčių, taikomų iliustracijoms, kurios naudojamos švietimo ir mokslinių tyrimų tikslais, pavyzdys (Ispanijos atvejis)

CAPÍTULO 20: UNIVERSIDADES Y CENTROS PÚBLICOS DE INVESTIGACIÓN

La remuneración por los actos de reproducción parcial, distribución y comunicación pública de obras o publicaciones impresas o susceptibles de serlo que deberán abonar los centros que cumplan todos los requisitos del artículo 32.4 TRLPI es de:

Usuario	Modalidad de explotación	Tarifa anual	Ratio	Relevancia
Universidades y centros públicos de Investigación	Fotocopiar	1,59 €	Alumno	Significativa
	Usos digitales*	5,90 €	Alumno	Significativa
	Escanear	0,67 €	Alumno	Significativa
	Imprimir	1,60 €	Alumno	Significativa
	Distribución copias papel	0,59 €	Alumno	Significativa

* Se han valorado la puesta a disposición a través de la red cerrada e interna, así como el envío por el correo electrónico. No se han tenido en cuenta copias puestas a disposición otros espacios (foros y chats) de estas redes.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokymo medžiagai taikomi autorių teisių apribojimai

AR YRA PAPILDOMŲ IŠIMČIŲ?

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Aktualios išimtys

BIBLIOTEKOS

Muziejai, archyvai, bibliotekos, laikraščių bibliotekos, garso įrašų bibliotekos ar filmų bibliotekos, **priklausančios viešosios nuosavybės teise** arba pelno nesiekiančioms kultūros, mokslo ar švietimo įstaigoms, vykdančioms visuotinės svarbos veiklą, arba švietimo įstaigoms, veikiančioms *Ispanijos švietimo sistemoje*.

Šioms įstaigoms autorių teisių sutikimo nereikia:

1. atgaminant kūrinis mokslinių tyrimų ar išsaugojimo tikslais,
2. teikiant kūrinis panaudai (už atlygį - valdymo subjektas),
3. teikiant konsultacijas specializuotuose mokslinių tyrimų centruose, jei jie yra šių įstaigų padaliniai (už atlygį - valdymo subjektas).

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Aktualios išimtys

NENUSTATYTŲ AUTORIŲ TEISIŲ KŪRINYS

APIBRĖŽIMAS: kūrinys, kurio teisių turėtojo(ų) neįmanoma nustatyti arba surasti, nors kruopščiai buvo ieškoma.

Muziejai, archyvai, bibliotekos, ŠVIETIMO CENTRAI

- gali atgaminti skaitmeninimo, viešo teikimo, indeksavimo, katalogavimo, išsaugojimo ar restauravimo tikslais ir padaryti viešai prieinamus.
- Ne pelno siekiančios organizacijos

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas

1. **Savo kūriniai**
2. Viešai prieinami kūriniai
3. Teisėta medžiaga arba medžiaga nesaugoma autorių teisių
4. Pagal verslo licencijas
5. Pagal *Creative Commons* licencijas
6. Atvirieji švietimo ištekliai (AŠI)
7. Dalys, turinčios anksčiau minėtų administravimo subjektų sutikimus

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – viešoji nuosavybė

Kokie kūriniai laikomi viešąja nuosavybe?

- Visi kūriniai, kurių nesaugo autorių teisės ir kuriuos galima naudoti be sutikimo arba mokėjimo autoriui. Viešai prieinamus kūrinius galima kopijuoti, platinti, pritaikyti, atlikti ir viešai rodyti nemokamai, tarsi jie priklausytų visiems.

Kada jie laikomi viešąja nuosavybe?

- **Pasibaigus autorių teisių apsaugos terminui** (autorių teisių apsaugos terminas įvairiose šalyse skiriasi, tačiau paprastai jis baigiasi praėjus 50-70 metų po autoriaus mirties).
- Kai neatitinka autorių teisių apsaugos sąlygų.
- Duomenys ir sąrašai neatitinka duomenų apsaugos sąlygų, todėl, pavyzdžiui, recepto ingredientų sąrašas ir kalendoriaus datos yra vieša nuosavybė. Tačiau recepto ingredientų naudojimo aprašymas ir grafinė medžiaga, kuri yra įtraukta į kalendorių, gali būti laikomi originalia išraiška, todėl yra saugomi autorių teisių.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – viešoji nuosavybė

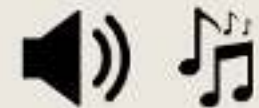

Išvestinius kūrinius **taip pat saugo autorių teisės**, net jei originalūs kūriniai, iš kurių jie buvo sukurti, yra viešai prieinami (vertimai, muzikinės aranžuotės, iliustracijos ir kiti išvestiniai kūriniai).

Traducciones

Arreglos musicales

Ilustraciones

Introducciones, comentarios, etc.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – kūrybinių bendrijų licencija

Kas yra CC licencija (kūrybinių bendrijų licencija)?

Creative Commons (CC) – tai tarptautinis projektas, kuris skatina kūrėjus nustatyti, kokiomis sąlygomis jų kūriniai gali būti naudojami, kokias teises jie nori suteikti ir kokiomis sąlygomis tai darys.

Creative Commons licencijos turinio kūrėjams užtikrina įprastą būdą, kaip duoti sutikimą kitam asmeniui naudoti jų medžiagą.

Kokie yra CC licencijoje autoriaus teises apibūdinantys požymiai?

Priskyrimas (BY)

Priskyrimas – Nekomercinis naudojimas (BY - NC)

Priskyrimas – Nekomercinis naudojimas – Analogiškas platinimas (BY - NC - SA)

Priskyrimas – Nekomercinis naudojimas – Jokių išvestinių kūrinių (BY - NC - ND)

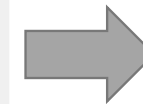
Priskyrimas – Analogiškas platinimas (BY - SA)

Priskyrimas – Jokių išvestinių kūrinių (BY - ND)

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – kūrybinių bendrijų licencija

	Priskyrimas (BY) (angl. <i>Attribution</i>). Galite kopijuoti, platinti, rodyti ir naudoti šį autorių teisių saugomą kūrinį ir jo pagrindu sukurtus išvestinius kūrinius, tačiau turi būti nurodytas autorius.
	Nekomercinis naudojimas (NC) (angl. <i>NonCommercial</i>). Galite kopijuoti, platinti, rodyti ir naudoti šį kūrinį ir jo pagrindu sukurtus išvestinius kūrinius, tačiau tik nekomerciniais tikslais.
	Jokių išvestinių kūrinių (ND) (angl. <i>No Derivatives</i>). Galite kopijuoti, platinti, rodyti ir naudoti tik pažodines kūrinio kopijas, o ne jo pagrindu sukurtus išvestinius kūrinius.
	Analogiškas platinimas (SA) (angl. <i>Share Alike</i>). Visus išvestinius kūrinius, kurie yra sukurti perrašinėjant, permaketuojant ar kitaip perdarant pirminį kūrinį, turite priskirti analogiškai arba kitai suderinamai licencijai.

Leidimas atgaminti, platinti ir viešai skelbti

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – kūrybinių bendrijų licencija

Kokias teises ir pareigas apima kiekviena licencija?

LABIAUSIAI ATVIROS

MAŽIAUSIAI ATVIROS

Logotipas	Licencijos požymis	Aprašymas
	Viešoji nuosavybė	Viskas tinka! Nereikalaujama nurodyti originalų kūrinių ar autorių, todėl galite kopijuoti, adaptuoti, keisti ir platinti komerciniais ir nekomerciniais tikslais.
	Priskyrimas (BY)	Leidžiama platinti, kopijuoti, adaptuoti, keisti ir kurti pagal originalų kūrinių, jei nurodote originalo autorių(-ius) ir originalų kūrinių.
	Priskyrimas – Analogiškas platinimas (BY-SA)	Turite nurodyti kūrinio autorių(-ius) ir išvestiniams kūriniams turite taikyti tą pačią licenciją kaip ir originaliam kūriniui.
	Priskyrimas – Nekomercinis naudojimas (BY-NC)	Leidžiama adaptuoti originalų kūrinių, jei nurodote jo autorių(-ius) ir originalų kūrinių. Negalima platinti originalo ar išvestinio kūrinio siekiant komercinės naudos. Bet kokie nauji išvestiniai kūriniai taip pat turi būti nekomerciniai, tačiau jiems nebūtinai taikomos tos pačios licencijavimo sąlygos.
	Priskyrimas – Nekomercinis naudojimas – Analogiškas platinimas (BY-NC-SA)	Leidžiama keisti originalų kūrinių, jei nurodote jo autorių(-ius) ir originalų kūrinių ir neplatinate komerciniais tikslais. Bet kokie nauji išvestiniai kūriniai turi būti licencijuojami tomis pačiomis sąlygomis.
	Priskyrimas – Jokių išvestinių kūrinių (BY-ND)	Leidžiama platinti ir dalintis originaliu kūriniu komerciniais ir nekomerciniais tikslais, jei nurodote autorių(-ius). Kūrinys turi būti platinamas originaliu, nepakeistu formatu.
	Priskyrimas – Nekomercinis naudojimas – Jokių išvestinių kūrinių (BY-NC-ND)	Leidžiama platinti originalų, nepakeistą kūrinių tik nekomerciniais tikslais, nurodant autorių(-ius).

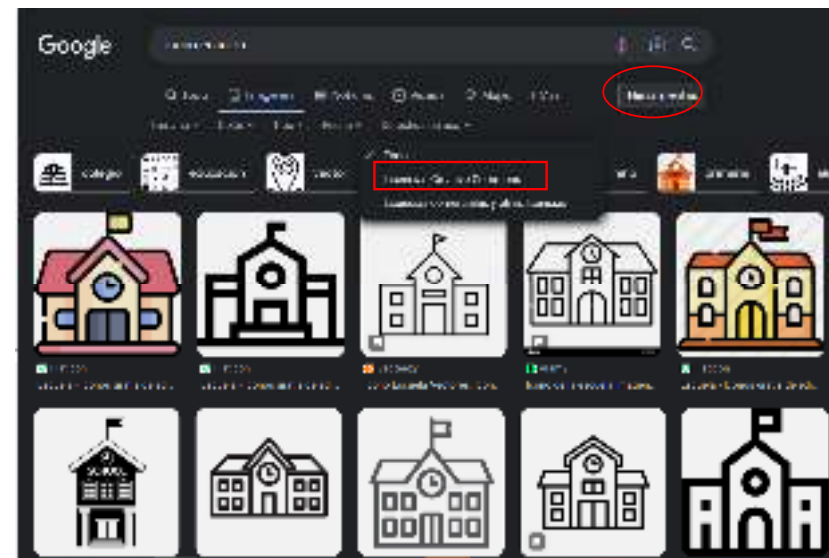
West Hills College Lemoore „Kūrybinių bendrijų licencijavimo vadovas“ (angl. *Creative Commons Licensing Guide*) yra licencijuojamas pagal Kūrybinių bendrijų licenciją – „Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License“

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – kūrybinių bendrijų licencija

Patarimai:

- 1. Google.com
- 2. Vaizdai
- 3. Ieškokite norimo paveikslėlio
- 4. Spustelėkite *Jrankiai* (angl. *Tools*)
- 5. Naudojimo teisės (CC License)
- 6. Pasirinkite atitinkamą licenciją

PATARIMAS!

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Teisėtas naudojimas – kūrybinių bendrijų licencija

Kokių dar išteklių turite?

Atvirieji švietimo ištekliai (angl. *Open Academic Resources*, OER)

- **Atgaminti:** teisė kurti, turėti ir valdyti turinio kopijas (pvz., atsisiųsti, kopijuoti, saugoti ir valdyti).
- **Naudoti pakartotinai:** teisė naudoti turinį įvairiais būdais (pvz., auditorijoje, studijų grupėje, interneto svetainėje, vaizdo įrašė).
- **Apžvelgti:** teisė pritaikyti, koreguoti, keisti ar adaptuoti patį turinį (pvz., išversti turinį į kitą kalbą).
- **Keisti:** teisė naudoti originalų ir pakeistą turinį su kita medžiaga sukuriant naują kūrinį (pvz., naudoti turinį interneto tinklalapyje, susiejančiame informaciją iš įvairių kitų šaltinių).
- **Platinti:** teisė su kitais dalintis originaliu kūriniu ar jo išvestiniais kūriniais (pvz., duoti turinio kopiją draugui).

Dauguma pagal CC licenciją:

- <https://www.oercommons.org/>
- <https://www.merlot.org/merlot/index.htm>
- <https://ocw.mit.edu/>

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kolektyvinio administravimo organizacijos

Kas yra kolektyvinio administravimo organizacijos?

Intelektinės nuosavybės teisių kolektyvinio administravimo organizacijos gali būti apibrėžiamos kaip **privачios asociacijos pagrindu veikiančios ir pelno nesiekiančios organizacijos**, kurios i) savo arba ii) kitų vardu administruoja intelektinės nuosavybės teises teisių turėtojų vardu.

Funkcijos

- Naudotis intelektinės nuosavybės teisėmis, kurias deleguoja šių teisių turėtojai arba kurios suteikiamos teisiniais įgaliojimais (privalomos kolektyvinio administravimo teisės).
- Vykdyti baudžiamąją atsakomybę už šių teisių pažeidimus, kontroliuojant jų naudojimą ir kreipiantis į teismą.
- Nustatyti atlygį, atitinkantį naudojimosi būdą, ir gauti šį atlygį pagal nustatytas sąlygas.
- Kolektyvinio naudojimo srityje sudaryti bendrąsias sutartis su repertuaro naudotojų asociacijomis ir nustatyti bendruosius repertuaro naudojimo įkainius.
- Leisti įgyvendinti kompensacinio pobūdžio teises (pvz., atlygį už kopijavimą asmeniniais tikslais).
- Užtikrinti surinkto grynojo mokesčio paskirstymą teisių turėtojams.
- Teikti pagalbą ir reklamos paslaugas autoriams ir atlikėjams.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kolektyvinio administravimo organizacijos

- **Autorių ir leidėjų** intelektinės nuosavybės teisių valdymo subjektai (Ispanijoje SGAE <https://www.sgae.es/>)
 - **Muzika:** visų žanrų ir stilių dainų ir tekstų autoriai
 - **Audiovizualiniai kūriniai:** pasakotojai, scenarijų autoriai, režisieriai, vertėjai ir adaptuotojai
 - **Atlikėjai:** dramaturgai ir choreografai
- Intelektinės nuosavybės teisių valdymo subjektai (**reprografijos teisės**): **knygų, žurnalų, laikraščių, muzikos kūrinių ir periodinių leidinių autoriai ir leidėjai.** (Ispanijoje <https://www.cedro.org/>)
- Intelektinės nuosavybės teisių valdymo subjektai (**menininkai**): **dailininkai, skulptoriai, fotografai, iliustratoriai, dizaineriai, vaizdo kūrėjai, interneto menininkai, architektai.** (Ispanijoje <https://vegap.es/>)
- Intelektinės nuosavybės teisių valdymo subjektai (**audiovizualiniai kūriniai**): **scenarijaus autorius, pasakotojas, režisierius, vertėjas ar adaptuotojas.** (Ispanijoje <https://www.damautor.es/>)

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kolektyvinio administravimo organizacijos

- **Muzikos atlikėjų arba aktorių** intelektinės nuosavybės teisių valdymo subjektai (Ispanijoje AIE <https://www.aie.es/> (muzika), <https://www.aisge.es/> (aktoriai))
- **Fonogramų ir audiovizualinių kūrinių gamintojų** intelektinės nuosavybės teisių valdymo subjektai (Ispanijoje <https://www.agedi.es/> (fonogramos), <https://www.egeda.es/> (audiovizualiniai kūriniai))

Europos lygmeniu svarbios neseniai sukurtos iniciatyvos, kuriomis siekiama skatinti įvairių Europos Sąjungos subjektų konkurenciją.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kolektyvinio administravimo organizacijos

- LPI (Ispanijos intelektinės nuosavybės įstatymas) tam tikroms intelektinės nuosavybės teisėms nustato **privalomą kolektyvinį administravimą** per administravimo subjektus, todėl tokiais atvejais teisių savininkas neturi galimybės jų administruoti individualiai, be to, kolektyvinio administravimo organizacija atstovauja jam pagal teisinį įgaliojimą, t. y. gali administruoti jo vardu, neatsižvelgiant į tai, ar subjektas perdavė šių teisių administravimą organizacijai.
- Teisės, kuriose kolektyvinis administravimas yra privalomas, yra šios:
 - teisė į atlygį (teisė į atlygį už platinimą ir viešą paskelbimą),
 - taip pat išimtinė teisė į viešą paskelbimą (kabelinė retransliacija) (LPI 20 straipsnio 4 dalies b punktas),
 - teisė į teisingą atlygį už kopijavimą asmeniniais tikslais (LPI 25 straipsnis).

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Kolektyvinio administravimo organizacijos

Jei savo pristatyme švietimo tikslais naudojate kūrinį, turite reikalauti **atitinkamo teisių valdytojo** sutikimo, išskyrus atvejus, kai galite pasinaudoti viena iš anksčiau minėtų išimčių.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Nuosavybė

Dėstytojo nuosavybė

Dėstytojo anksčiau parengta ir studijų metu naudojama medžiaga.

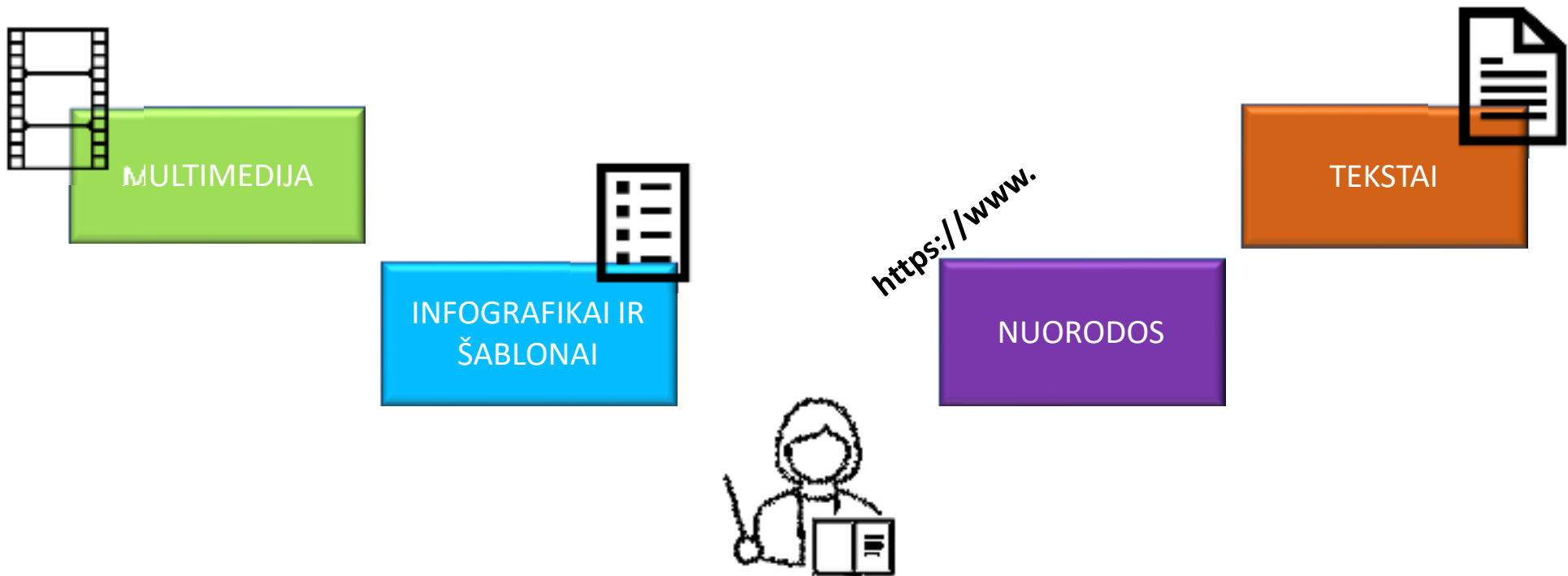
Švietimo įstaigos nuosavybė

Medžiaga, kurią dėstytojas parengė **specialiai** švietimo įstaigai ir kurios teisės perduotos įstaigai (sutartis).

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Mokomosios medžiagos tipai

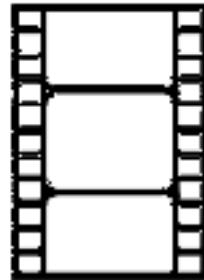

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Mokomosios medžiagos tipai

MULTIMEDIJA

- Dėstytojo sukurti vaizdo įrašai
- *Youtube* vaizdo įrašai (trečiųjų šalių vaizdo įrašai)
- *Vimeo* vaizdo įrašai (trečiųjų šalių vaizdo įrašai)
- *Ted Talk* vaizdo įrašai (naudojami tiesiai iš jūsų puslapio)
- Tinklaidė (angl. *Podcast*)

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Multimedija

Ką turiu žinoti, kai kuriu vaizdo įrašus arba tinklalaides?

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Multimedija

1. Ar tai **mano ir ar aš esu pagrindinis kūrinio veikėjas?**
2. Jei ne... Ar mane **įgaliojo vaizdo įrašė arba tinklalaidėje dalyvaujantys asmenys?** (Asmeninės teisės)
3. Ar mane įgaliojo vaizdo įrašė arba tinklalaidėje **pateikto turinio savininkai?** (Autorių teisės)
4. Įsitikinau, ar teisės **nebuvo perduotos trečiosioms šalims**, pvz., pagal sutartį su leidėju ar kita leidybos institucija? (Naudojimo teisės)
5. Ar ketinu kūrinį **skelbti platformoje** (*YouTube, Vimeo* ir pan.)? - Įvertinkite, kokią licenciją naudoti skleidai: *Creative Commons* licenciją ar griežtesnę licenciją, ar „numatytąją“ platformoje.

CC0 Viešoji nuosavybė. Asmeniniam ir verslo naudojimui nemokamai

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Multimedija

Ką turiu žinoti, kai naudoju trečiųjų šalių vaizdo įrašus ar tinklalaides?

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Multimedija

CC0 Viešoji nuosavybė. Asmeniniam ir verslo naudojimui nemokamai

Jei norite pasinaudoti trečiųjų šalių vaizdo įrašais arba tinklalaidėmis (pvz., paskelbtomis *YouTube*, *Vimeo*, *Podimo* ir kt.), t. y. naudoti arba įkelti tokio pobūdžio turinį į savo medžiagą, turite užtikrinti teisėtą jų naudojimą. Užduokite sau šiuos klausimus:

1. Ar tai yra **viešoji nuosavybė**? Ar taikoma **atvirojo turinio licencija** (t. y. *Creative Commons*, jei sąlygos atitinka numatytą naudojimą, pavyzdžiui, ne **NC** licencija)?
2. Ar mano naudojimas atitinka **citavimo ar mokomosios medžiagos pateikimo apribojimus**?

Jei atsakymas yra **NE**... Nepanikuokite! Visada galite paklausti, ar galite **nusipirkti komercinę licenciją** (jei tokia yra) švietimo tikslais. Peržiūrėkite medžiagos/įrankio sąlygas ir nuostatas.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Multimedija

Įsitikinkite, ar vaizdo įrašus į platformą įkėlė jų autorių **teisių turėtojai**.

Priešingu atveju arba jei abejojate, geriau universiteto platformoje/ medžiagoje **pateikite nuorodą į išorinius šaltinius**, o ne visą kūrinį, koks jis yra.

PATARIMAS!

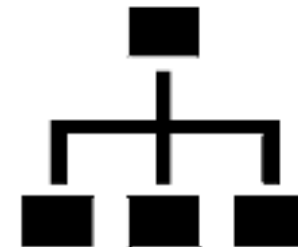
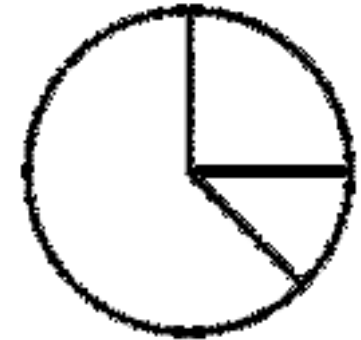
1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. INFOGRAFIKA IR ŠABLONAI

INFOGRAFIKA IR ŠABLONAI

Infografika: trečiųjų šalių paveikslėliai (puošybos, grafiniai, iliustruojantys turinį), diagramos ir lentelės.

Šablonai: savo ir trečiųjų šalių parengti (*Excel, Word, PDF* ir kt.).

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. INFOGRAFIKA IR ŠABLONAI

Galimybė ištekliuose, kurie bus įkelti į virtualią platformą, naudoti infografiką arba šablonus, pavyzdžiui, dekoratyvinius paveikslėlius, grafiką, turinį iliustruojančius vaizdus, diagramas ar lenteles:

Sukurta pačių

Trečiųjų šalių turinys

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. INFOGRAFIKA IR ŠABLONAI

Trečiųjų šalių turinio naudojimas

Trečiųjų šalių infografika/ paveikslėliai gali būti naudojami, jei taikote vieną iš šių scenarijų:

a) Šaltinis iš elektroninių išteklių

b) Citavimo arba mokomosios medžiagos apribojimą

Švietimo įstaiga

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. INFOGRAFIKA IR ŠABLONAI

Jei negalite taikyti nė vieno iš anksčiau nurodytų atvejų:

pateikite nuorodas į internete paskelbtus vaizdus, įskaitant tuos, kurie įtraukti į švietimo įstaigos prenumeruojamus elektroninius išteklius.

PATARIMAS!

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. NUORODOS

NUORODOS

Nuorodos į straipsnius,
elektronines knygas, vaizdo įrašus,
trečiųjų šalių turinio bibliotekas.

<https://www.youtube.com/watch?v=kljhihiu>

<https://www.elpais.com/kljhihiu>

<https://www.vimeo.com/kljhihiu>

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. NUORODOS

- Nuorodų į straipsnius, paveikslėlius, elektronines knygas, vaizdo įrašus, turinio bibliotekas (HBR, *VitalSource*, *Pearson*) naudojimas mokomojoje medžiagoje (.ppt, PDF, *MSWord* ir kt.) ir virtualiojoje aplinkoje turi užtikrinti, kad:
 - i. susieto kūrinio šaltinis yra **LICIT**; ir
 - ii. kūrinys yra prieinamas **NEMOKAMAI IR ATVIRAI** minėtame šaltinyje (svetainėje), t. y. nėra jokių priemonių, **ribojančių prieigą prie jo** (pvz., prenumeruojamas ar mokamas puslapis), todėl jums nereikia prašyti teisių turėtojo sutikimo.

NEBUS LAIKOMAS NAUJU IR SKELBIAMAS VIEŠAI

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Tekstai

Tekstai

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Tekstai

Tekstai: „redaguoti“ arba ne (Pdf, straipsniai, tinklaraščio įrašai ir pan.):

- **Pačių sukurti tekstai:**

- Įsitikinkite, ar naudojimo teisės **nebuvo perduotos trečiosioms šalims**, pvz., žurnalui, leidyklai ir pan.
Pastaba: Jei derinama sutartis dėl redagavimo... Visada pasilikite asmeninio naudojimo teisę universiteto platformoje / universitete!... Papildomai kopijoms bibliotekai ir draugams.

PATARIMAS!

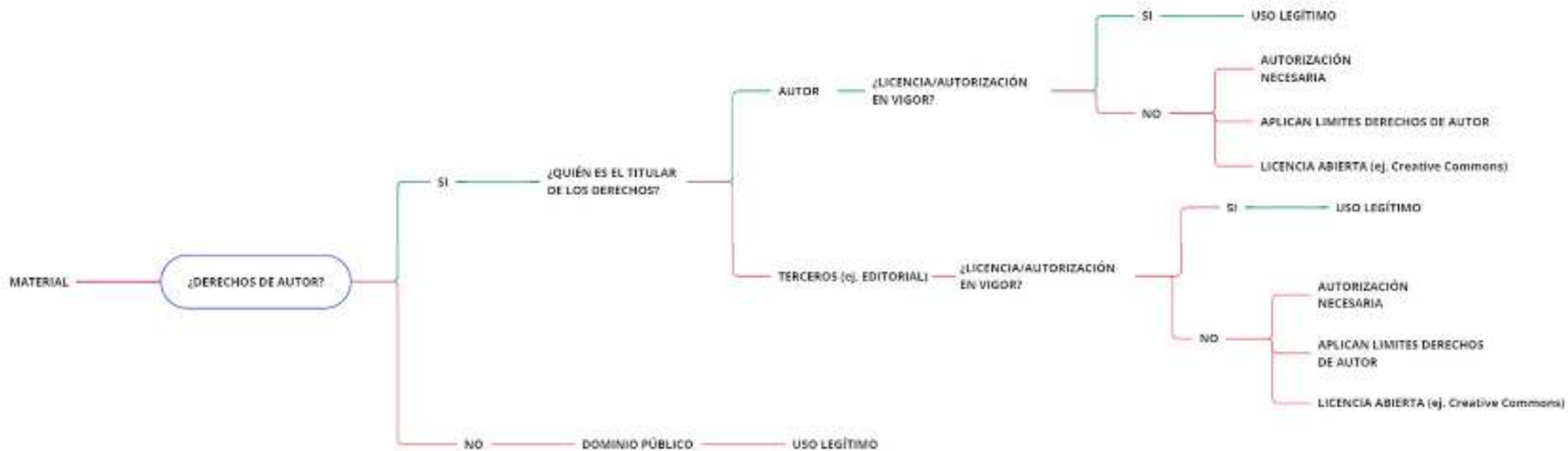
- **Trečiųjų šalių tekstai:**

a) **Jei norite juos naudoti savo medžiagoje**, turite įvykdyti vieną iš šių scenarijų:

- i. užtikrinti **priskyrimo apribojimus**;
- ii. tai yra mokymo tikslams naudojamų darbų dalis, įtraukiant uždarus tinklus, pavyzdžiui, virtualias klases, taip pat yra:
 - iš tos pačios knygos skyriaus, straipsnio žurnale (o ne mokomosios medžiagos, pvz., vadovėlių, pratybų sąsiuvinų...),
 - visada ne daugiau kaip 10 % tos pačios knygos puslapių.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Schemas

Tikslas - padėti dėstytojui priimti sprendimą dėl medžiagos naudojimo atitinkamame kurse.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Atvejo analizė

Noriu vesti paskaitą apie blokų grandines (angl. *Blockchain*) paskaitą. Kokius veiksmus turėčiau atlikti?

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Atvejo analizė

1. Patikrinkite, ar turinys, kurį ketinate naudoti, yra saugomas autorių teisių, ar yra viešoji nuosavybė.
2. Jei turinys saugomas autorių teisių, patikrinkite licencijavimo sąlygas.
3. Jei turite nuosavybės teise priklausančią komercinę licenciją, susisiekite su autorių teisių turėtoju arba valdytoju, atsakingu už visuomenės informavimo teisių valdymą. (Ispanijos EGEDA atveju).
4. CC licencijos atveju turite išanalizuoti, kuri iš jų tai yra, ir laikytis jos nustatytų sąlygų.

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

YouTube pavyzdys

1. Suraskite vaizdo įrašą.
2. Jei nenurodysite licencijos sąlygų, bus taikoma *YouTube* licencija (pagal nutylėjimą).

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

YouTube pavyzdys

Kas yra įprasta *YouTube* licencija?

Įprasta *YouTube* licencija suteikia tik teisę *YouTube* naudotojui arba trečiajai šaliai atgaminti turinį platformoje. Viešas skelbimas, platinimas, transformavimas, sinchronizavimas, atsisiuntimas negalimas.

Todėl negalite atsisiųsti vaizdo įrašo ir jį naudoti savo medžiagoje.

Atminkite! Vaizdo įrašų nuorodų naudojimas užtikrina, kad:

- susieto kūrinio šaltinis yra **LAISVAS**; ir
- kūrinys yra prieinamas **NEMOKAMAI IR ATVIRAI** tame šaltinyje (svetainėje), šiuo atveju YOUTUBE.

NELAIKOMAS NAUJAI VIEŠAI SKELBIAMU

PATARIMAS!

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

YouTube pavyzdys

1. Suraskite vaizdo įrašą.
2. Nenurodžius licencijos sąlygų, bus taikoma *YouTube* licencija (pagal nutylėjimą).
3. Filtruokite pagal CC licenciją.

The screenshot shows the YouTube search results page for the query "blockchain basics". The search bar at the top contains the text "blockchain basics". Below the search bar, there are several filter tabs: "TIPO", "DURUMAS", and "CHARACTERÍSTICAS". The "CHARACTERÍSTICAS" tab is currently selected, showing a list of filters that can be applied to the search results. The filters include:

- Di. directo
- 4K
- HD
- Subtítulos
- Creative Commons
- 360°
- VR180
- 3D
- HDR
- Ubicación
- Comprado

The "TIPO" tab shows filters for "Video", "Canal", "Lista de reproducción", and "Película". The "DURUMAS" tab shows filters for "Menos de 4 minutos", "Entre 4 y 20 minutos", and "Más de 20 minutos".

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

YouTube pavyzdys

1. Suraskite vaizdo įrašą.
2. Nenurodžius licencijos sąlygų, bus taikoma *YouTube* licencija (pagal nutylėjimą).
3. Filtruokite pagal CC licenciją.
4. Patikrinkite vaizdo įrašo licenciją.

Momentos clave Ver todo

Timestamp	Description
1:55	The blockchain is a plain old transaction...
2:34	but with no central authority
5:00	To write to it you must solve math problems
6:50	Transactions are verified using...

Licencia: Licencia Atribución de Creative Commons (reutilización permitida)
 Creative Commons Attribution License (reuse allowed)

Mostrar menos

Naudojama *YouTube* CC licencija yra CC BY, todėl mūsų pareiga nurodyti kūrinio autorių. Galima naudoti komerciniais tikslais, kurti išvestinius kūrinius, viešai skelbti. Sąlygas patikrinkite čia:

<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/legalcode>

1 skyrius. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Mokomoji medžiaga. Bendrosios rekomendacijos

1. **Peržiūrėkite medžiagą** ir nustatykite **AUTORYSTĘ** (Viešas naudojimas). Tipiški pavyzdžiai: vaizdai, kuriuos randame *Google*, knygų puslapiai, kuriuos kopijuojame...
2. **Užtikrinkite nemokamos autorių teisių saugomos** medžiagos naudojimą arba naudojimą autoriui sutikus: yra nemokamų paveikslėlių saugyklų ir galerijų, kūrinių pagal *Creative Commons* licencijas...
3. Jei medžiagą, kurią norite naudoti, saugo **autorių teisės**...
4. Galite remtis tos medžiagos idėja... /!\ Teisės taikomos idėjos išraiškai, o ne pačiai idėjai.
 - Ieškokite panašios medžiagos, kuri yra nemokama arba kuriai **taikomos *Creative Commons* licencijos**.
 - Naudokite kaip **citata** arba **ištrauką**.
 - Susisiekite su **autoriumi / leidėju** ir paprašykite sutikimo naudoti medžiagą.
 - O jei **kyla klausimų naudojant medžiagą**, visada kreipkitės į duomenų apsaugos pareigūną universitete.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Dėstytojai, turi žinoti keletą esminių duomenų apsaugos elementų.

Kas yra asmens duomenys?

Ką apima asmens duomenų tvarkymas?

Kokios yra duomenų subjekto teisės pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą Nr. 679/2016 (GDAR)?

Kaip elgtis, jei suinteresuotoji šalis pasinaudoja bet kuria teise?

Kas yra saugumo pažeidimas?

Ką daryti, jei nustatomas saugumo pažeidimas?

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kas yra asmens duomenys?

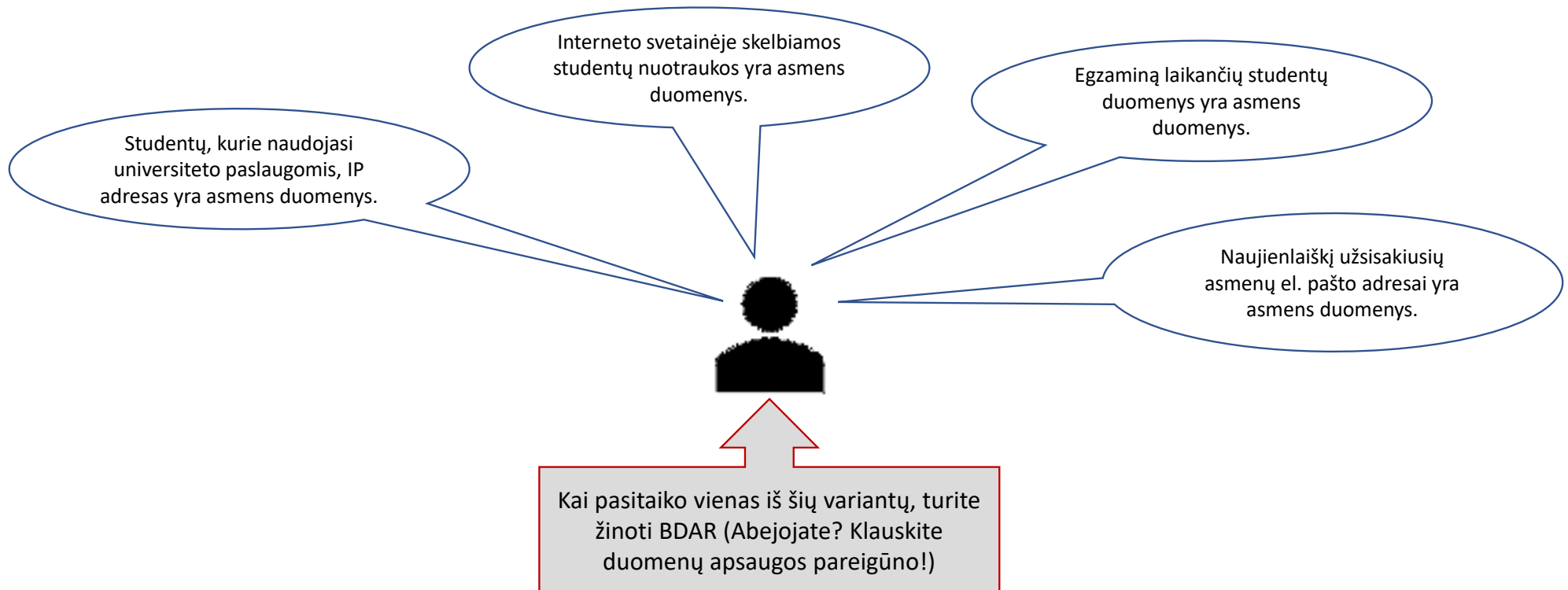
Duomenys, susiję su asmenimis, kurių tapatybė gali būti **tiesiogiai** nustatyta (pvz., jų vardas ir pavardė) arba **netiesiogiai** nustatyta **duomenų valdytojo** ar trečiųjų šalių, įskaitant pseudoniminius duomenis.

- **Kada asmuo „identifikuojamas“?**
 - jei be pernelyg didelių pastangų galima gauti **papildomos informacijos**, leidžiančios nustatyti **duomenų subjekto tapatybę**.
- **Kada duomenys „nuasmeninami“?**
 - jei juose **nėra jokių asmenį identifikuojančių duomenų** (ir jų negalima susieti ar kitaip juos paveikti).
- **Kada duomenys „pseudonimizuojami“?**
 - jei identifikavimo duomenys yra **užšifruoti** ir gali būti gauti (duomenų valdytojo).

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kas yra asmens duomenys?

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokie asmens duomenys yra laikomi neskelbtiniais?

Tai specialių kategorijų asmens duomenys, kuriems reikalinga papildoma apsauga ir kuriems taikomas specialus teisinis reglamentavimas:

- Rasinė ar etninė kilmė
- Filosofiniai, politiniai įsitikinimai
- Profesinių sąjungų veikla
- Religinės nuostatos
- Duomenys, susiję su asmens lytiniu gyvenimu ar lytine orientacija

Šie duomenys gali būti tvarkomi tik ribotais atvejais ir gavus aiškų / numanomą jų savininko sutikimą.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokia veikla laikoma asmens duomenų tvarkymu?

Asmens duomenų tvarkymas – tai bet kokia su asmens duomenimis atliekama veikla (automatizuota ar neautomatizuota), pavyzdžiui, rinkimas, įrašymas, tvarkymas, saugojimas, keitimas, konsultavimasis, atskleidimas trečiosioms šalims, derinimas su kitais duomenimis...

Kada:

- a. Laikote egzaminą
- b. Gavote studento el. laišką
- c. Naudojate trečiųjų šalių platformas bendravimui su studentais (vaizdo skambutis)

Jūs tvarkote asmens duomenis (todėl subjektas tvarko asmens duomenis).

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokios funkcijos apibrėžtos teisės aktuose?

Atsakingas už duomenų tvarkymą: asmuo arba subjektas, kuris *nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones*.

- Pagrindinės prievolės dėl duomenų tvarkymo (atitikties) tenka duomenų valdytojams.
- Užtikrinkite duomenų apsaugos reikalavimų laikymąsi.
- Turite kruopščiai rinktis ir stebėti/tikrinti, ar duomenų tvarkytojai laikosi reikalavimų.

Pavyzdžiui, toliau nurodyti asmenys ar subjektai gali būti laikomi duomenų valdytojais, kai asmens duomenys tvarkomi jų pačių tikslais:

- **Duomenis renkantys universitetai ir tyrimų centrai.**
- **Mokslinių tyrimų centrai ir universitetai, kurie gauna duomenų kopijas - savo reikmėms.**

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokios funkcijos apibrėžtos teisės aktuose?

Duomenų tvarkytojai: asmenys ar subjektai, kurie tvarko asmens duomenis duomenų valdytojo vardu.

- Jei jie tvarko duomenis savo tikslais, jie tampa duomenų valdytojais (ir gali pažeisti duomenų apsaugos reikalavimus).
- pvz., el. pašto paslaugų teikėjai, *Dropbox*, advokatų kontoros, IT paslaugų teikėjai, svetainių paslaugos.

Suinteresuotas asmuo: fizinis **asmuo**, su kuriuo susiję duomenys (pvz., studentas).

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokie yra asmens duomenų tvarkymo principai?

Tvarkomi teisėtai	Asmens duomenys tvarkomi teisėtai, sąžiningai ir skaidriai duomenų subjekto atžvilgiu.
Tikslų apribojimas	Asmens duomenys renkami konkrečiais, aiškiai apibrėžtais ir teisėtais tikslais, o jų tvarkymas neturi būti vykdomas nesuderinant su šiais tikslais.
Duomenų minimalizavimas	Asmens duomenys yra adekvatūs, tinkami ir apriboti ir tik tokie, kokie yra būtini atsižvelgiant į duomenų tvarkymo tikslus.
Tikslumas	Asmens duomenys turi būti tikslūs ir prireikus atnaujinami.
Saugojimo apribojimas	Asmens duomenys saugomi taip, kad būtų galima nustatyti suinteresuotos šalies tapatybę ne ilgiau, nei to reikia tikslams, dėl kurių jie tvarkomi.
Vientisumas ir konfidencialumas	Asmens duomenys tvarkomi taip, kad tinkamomis techninėmis ir organizacinėmis priemonėmis būtų užtikrintas tinkamas duomenų saugumas, įskaitant apsaugą nuo neteisėto ar neleistino tvarkymo, taip pat nuo atsitiktinio praradimo, sunaikinimo ar sugadinimo.
Atsakomybė	Duomenų valdytojas yra atsakingas už BDAR laikymąsi ir privalo mokėti tai pagrįsti.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokį principą dėstytojas turėtų apgalvoti?

Duomenų minimizavimas: dėstytojas privalo laikytis subjekto (**duomenų valdytojo**) nurodymų.

- Rinkti arba tvarkyti tik tuos asmens duomenis, kurie yra pakankami ir būtini siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi.
 - Privalote ištrinti visus duomenis, kai jų nebereikia.
 - *Pvz., senus el. pašto adresus.*
- Nustatyti **būtiniausia** asmens duomenų kiekį, reikalingą tinkamai įvykdyti savo tikslą.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokį principą dėstytojas turėtų apgalvoti?

Saugojimo apribojimas: dėstytojas privalo laikytis subjekto (**duomenų valdytojo**) nurodymų.

- Nesaugoti asmens duomenų ilgiau, nei tai yra būtina tikslams, dėl kurių jie tvarkomi (ir papildomiems ar antriniam tikslams, kurie yra teisėti, pvz., apskaitos ar mokesčių, teisinės gynybos), pasiekti.
- Nesaugoti asmens duomenų, kurie nėra būtini tikslams pasiekti (duomenys turi būti ištrinti arba užblokuoti - atskirti nuo aktyvių duomenų ir nebeprieinami - arba nebeturi būti asmeniniai, pvz., nuasmeninti).
- Saugiai atnaujinti, archyvuoti arba ištrinti bet kokią nebeaktualią informaciją.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokį principą dėstytojas turėtų apgalvoti?

Vientisumas ir konfidencialumas: dėstytojas privalo laikytis subjekto (**duomenų valdytojo**) nurodymų.

- Vykdyti atsakingo asmens nustatytas technines ir organizacines priemones prieš neteisėtą ar neleistiną asmens duomenų tvarkymą.
- Imtis tinkamų techninių ir organizacinių priemonių nuo **atsitiktinio asmens duomenų praradimo, sunaikinimo ar sugadinimo (mobiliųjų įrenginių praradimo, netyčinio failų sunaikinimo, netyčinio dokumentų siuntimo skirtingiems gavėjams).**
- Taikyti duomenų valdytojo nustatytą politiką ir procedūras ir jų laikytis.
- Dalyvauti šios srities mokymuose.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokį principą dėstytojas turėtų apgalvoti?

Vientisumas ir konfidencialumas : dėstytojas privalo laikytis subjekto (**duomenų valdytojo**) nurodymų.

- Įgyvendinti asmens duomenų **pseudonimizavimą** arba **šifravimą**.
- Įdiegti įrenginio šifravimą.
- Įgyvendinti švairių duomenų politiką.
- Nenaudoti duomenų valdytojo nepatvirtintos trečiųjų šalių programinės įrangos.
- Pranešti apie bandymus sukčiauti.
- Pranešti apie bet kokią įtartiną veiklą.

2 skyrius. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

Samprata ir taikymas

Kokį principą dėstytojas turėtų apgalvoti?

„Duomenų subjekto“ naudojimasis teisėmis : dėstytojas privalo laikytis subjekto (**duomenų valdytojo**) nurodymų.

- Inicijuoti duomenų valdytojo numatytą procedūrą, jei suinteresuotosios šalys pasinaudoja turimomis teisėmis, konkrečiu atveju - studentai.
- Veikti greitai ir kruopščiai.
- Dokumentuoti savo veiksmus.

Santrauka

Svarbiausios išvados

Svarbiausia šių mokymų dalis yra autorių teisių, susijusių su mokymo veikla, samprata. Paminėti teisės aktuose numatyti apribojimai ir švietimo srityje taikomų licencijų ypatumai.

Konkretūs patarimai ir papildomos nuorodos papildo mokymąsi.

Pirmą kartą analizuojama asmens duomenų apsaugos tema, kuri yra aktuali dėstytojams.

Nuorodos

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1996-8930>

<https://www.boe.es/doue/2016/119/L00001-00088.pdf>

<https://www.cnmc.es/>

<https://www.culturaydeporte.gob.es/cultura/propiedadintelectual/gestion-colectiva/direcciones-y-tarifas.html>

http://descargas.pntic.mec.es/cedec/proyectoedia/guias/contenidos/guiadelicencias/lmites_y_excepcion_es.html

https://www.wipo.int/export/sites/www/copyright/es/activities/pdf/international_protection.pdf

<https://creativecommons.org/>

[https://www.uv.es/ocw/documents/Derecho de cita 190608.pdf](https://www.uv.es/ocw/documents/Derecho_de_cita_190608.pdf)